

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060303

DOM
2019-05-15
Stockholm

Mål nr
M 4953-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-04-27 i mål nr M 614-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

Streamgate North AB, 556832-2530
c/o Orsa Besparingskog
Box 55
794 21 Orsa

Ombud: Advokat ALA

Motpart

Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

SAKEN

Föreläggande att söka tillstånd för drift av Stocka kraftverk i Harmångersån i Nordanstigs kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Gävleborgs län beslut den 3 februari 2017 i ärende dnr 535-4440-2016.

Dok.Id 1454987

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Streamgate North AB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska upphäva länsstyrelsens föreläggande i sin helhet.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Streamgate North AB har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande:

Bolaget har erforderliga tillstånd till den vattenverksamhet som bedrivs vid Stocka kraftverk. Det är uppenbart att vattendomstolens dom från 1932 även omfattat de anläggningar som nyttjats för avledning och reglering till förmån för kraftstationen och att bolaget därmed har ett rättskraftigt tillstånd enligt miljöbalken. Det ligger i sakens natur att den historiska utbyggnaden och ianspråktagandet av vattenkraften i Harmångersån har inneburit en miljöpåverkan. Bolaget ifrågasätter inte att så är fallet men vill påtala att verksamheten vid Stocka kraftverk har skett i enlighet med vid varje tid gällande bestämmelser.

Länsstyrelsens föreläggande är därtill otydligt. I föreläggandet anges att bolaget ska lämna in en ansökan om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken för drift av kraftverk och bedrivande av vattenverksamhet vid Stocka kraftverk. Drift av kraftverk utgör emellertid inte tillståndspliktig vattenverksamhet i sig, utan vattenbortledningen till förmån för kraftproduktionen. Vidare, såsom beslutet är utformat, inbegrips även vattenregleringen till förmån för kraftverket av beslutets utformning. Denna reglering har emellertid uttryckligen prövats i gällande tillstånd och det finns fastslagna regleringsnivåer för Holmsjöarna.

Länsstyrelsen har anfört i huvudsak följande: Drift av ett vattenkraftverk innebär att vatten avleds genom kraftverkets turbiner för elproduktion. Denna avledning utgör en tillståndspliktig vattenverksamhet och det är för den avledningen som bolaget ska söka

tillstånd. Länsstyrelsen anser inte att föreläggandet innehåller några oklarheter i det avseendet. Avledning av vatten genom Stocka kraftverk har enligt länsstyrelsens genomgång av de olika vattenrättsliga prövningar som varit i området för reglering av Holmsjöarna m.m. inte varit föremål för någon prövning. Syftet med föreläggandet är att det ska finnas ett tillstånd med villkor för drift av vattenkraftverket. Något sådant tillstånd finns inte idag.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det föreläggande som Mark- och miljööverdomstolen har att pröva anger att Streamgate North AB ska ansöka om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken för drift av kraftverk och bedrivande av vattenverksamhet vid Stocka kraftverk.

Bolaget har åberopat ett utslag från Mellanbygdens vattendomstol från 1932 och anført att det således med stöd av äldre lagstiftning finns tillstånd för kraftverket med tillhörande vattenverksamhet.

Det krävs som huvudregel tillstånd för vattenverksamhet, se 11 kap. 9 § miljöbalken. Äldre tillstånd, godkännanden och lagligförklaringar för vattenverksamhet, som har meddelats med stöd av bl.a. vattenlagen (1918:523), ÄVL, ska fortsätta att gälla enligt 5 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken, MP. Dessa tillstånd m.m. anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken. Det åberopade utslaget från 1932 är meddelat enligt ÄVL.

Den fråga som Mark- och miljööverdomstolen har att ta ställning till är således om prövningen i Mellanbygdens vattendomstol har omfattat kraftverket och avledning av vatten dit (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 13 juni 2018 i mål nr M 1242-17).

I den ansökan som ligger till grund för Mellanbygdens vattendomstols utslag anges bl.a. följande: *Bolaget anhåller nu, att Vattendomstolen ville dels godkänna samtliga förenämnda vid Ströms bruk och vid Stocka sågverk befintliga vattenverksbyggnader i det skick de nu hava, dels berättiga bolaget att innehålla vattnet i Holmsjöarna till*

+ 7,60 m. och att avsänka detsamma till + 7 m. över det antagna jämförelseplanet, samt att inom föreslagna gränser sköta vattenhushållningen efter gottfinnande.

Vattendomstolen höll syn och sammanträdde den 13 september 1932 och i protokollet anges bl.a. att *”Färd företogs i automobiler till kraftverket vid Stocka. Det här utnyttjade strömfallet uppgavs hava en fallhöjd på 8 meter. Generatorn i kraftverket var på 400 kw.”* Av protokollet framgår även att överingenjören vid Stocka kraftverk uppger att vattnet uppdämdes till 7,60 meter för kraftverkets behov. Man talar även om en kraftförlust på grund av minskad fallhöjd.

Mellanbygdens vattendomstol har därefter i utslag från den 30 september 1932 med stöd av 2 kap. 3 § ÄVL godkänt dammen över Harmångerån vid åns utflöde ur Södra Holmsjön, kanalen mellan Norra Holmsjön och havet samt den i kanalen befintliga avstängningsdammen i då befintligt skick. Vattendomstolen lämnade även tillstånd till bolaget att innehålla vattnet till höjden + 7,60 meter och genom avtappning av vattnet sänka vattenståndet i sjöarna till höjden + 7 meter samt att efter eget gottfinnande sköta vattenhushållningen i sjöarna. Domstolen anger i sitt utslag att mittluckan i dammen måste vara öppen från islossningen fram till den 10 juni för fiskens framkomst.

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömning.

Det framgår av utredningen i målet att kraftstationen ligger i direkt anslutning till de dammbyggnader som omfattas av utslaget från 1932. Ansökan innefattade uttryckligen dels att godkänna samtliga befintliga vattenverksbyggnader vid Ströms bruk och Stocka sågverk, dels berättiga bolaget att innehålla och avsänka vatten samt att inom föreslagna gränser sköta vattenhushållningen efter gottfinnande. Domstolen höll syn och noterade att det fanns ett vattenkraftverk på platsen. Till ansökan var fogat plankarta över Stocka kraftkanal, plan- och sektionsritning av dammbyggnad i Harmångersån vid Ströms bruk samt ritning över uppställning av dammlucka i Stocka kraftkanal.

Den vattenverksamhet som prövades 1932 innefattade, såsom utslaget får förstås, utnyttjande av vattenkraften på platsen och utslaget omfattar därmed även kraftstationen och därtill hörande vattenverksamhet i form av avledning av vatten.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar vidare att en prövning enligt ÄVL inte kan jämföras med en nutida prövning för att få tillstånd till vattenverksamhet enligt miljöbalken. Ett äldre tillstånds omfattning måste bedömas utifrån dess lydelse med beaktande av dess kontext och den lagstiftning som fanns vid den aktuella tidpunkten (se bl.a. Mark- och miljödomstolens dom den 3 februari 2016 i mål nr M 619-15 samt i den tidigare nämnda domen i mål nr M 1242-17). Vid tiden för utslaget reglerade t.ex. Kunglig Maj:ts fiskeristadga från 1900 utformning av intagsgaller till en kraftstation, vilket innebar att gallervidden fick vara högst 2 centimeter. I utslaget finns bl.a. villkor om vilken tid på året som mittluckan skulle vara öppen i syfte att släppa fram vandrande fisk, samt att hänsyn skulle tas till flottningens behov. Att utslaget anger att vattenhushållningen inom de angivna regleringsnivåerna fick skötas efter gottfinnande får anses innebära att vatten fick avledas till kraftstationen utan några övriga restriktioner.

Sammanfattningsvis bedömer Mark- och miljööverdomstolen att det av bolaget åberopade utslaget från 1932 genom en tillämpning av 5 § MP alltjämt är gällande och anses meddelat med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken. Tillståndets rättsverkan omfattar bl.a. en rätt att bibehålla och avleda vatten till vattenkraftverket. Länsstyrelsens föreläggande ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2019-06-12

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Henrik Löv och tekniska rådet Dag Ygland samt hovrättsråden Christina Ericson, referent, och Li Brismo.

Föredragande har varit Mathilde Degerfeldt.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-04-27
meddelad i
Östersund

Mål nr M 614-17

PARTER

Klagande

Streamgate North AB
c/o Orsa Besparingsskog
Box 55
794 21 Orsa

Ombud: Advokat ALA

Motpart

Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Gävleborgs läns beslut 2017-02-03 i ärende nr 535-4440-16,
se **bilaga 1**

SAKEN

Föreläggande att söka tillstånd för drift av Stocka kraftverk i Harmångersån i
Nordanstigs kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsen i Gävleborgs läns beslut den 3 februari 2017 i ärende nr 535-4440-16, såvitt avser föreläggande att ansökan om tillstånd även ska omfatta lagligförklaring.
  2. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet i övriga delar.
-

BAKGRUND

Den 3 februari 2017 beslutade Länsstyrelsen i Gävleborgs län (länsstyrelsen) att förelägga Streamgate North AB (bolaget) att senast 12 månader efter beslutet vunnit laga kraft, lämna in ansökan om tillstånd enligt 11 kap 9 § miljöbalken för drift av kraftverk och bedrivande av vattenverksamhet vid Stocka kraftverk på fastigheten XXX i Nordanstigs kommun. Ansökan ska även omfatta lagligförklaring av Stocka kraftverk i dess nuvarande omfattning.

YRKANDEN M.M.

Bolaget har yrkat att mark- och miljödomstolen ska undanröja Länsstyrelsens beslut. Till stöd för talan har bolaget anfört följande.

Historik och tidigare prövning?

Stocka kraftverk är beläget vid mynningen av Harmångersån till havet i Nordanstigs kommun cirka 3 mil norr om Hudiksvall. Harmångersåns naturliga utlopp går via dammen vid Strömsbruk i den södra delen av de två sammanbundna sjöarna Norra Holmsjön respektive Södra Holmsjön. Vid såväl Strömsbruk som Stocka har sedan lång tid tillbaka bedrivits industriell verksamhet med utnyttjande av vattenkraften.

I den norra delen av Holmsjöarna finns en kortare kanal med dammlucka som leder via de två Tvillsjötjärnarna till Stocka kraftstation. Kanalen anlades i slutet av 1850-talet, med stöd av ett tillstånd enligt byggningabalken meddelat 1857, i syfte att leda vatten till dåvarande Stocka sågverk, beläget intill kraftstationsbyggnaden.

I en ansökan som inkom till Mellanbygdens vattendomstol den 30 maj 1932, ansökte Ströms Bruk Aktiebolag om godkännande av befintliga vattenanläggningar samt tillstånd att reglera vattenståndet i och vattenavrinningen från de båda Holmsjöarna. Stocka kraftstation hade uppförts 1917 och det konstaterades att fallet vid Ströms bruk var outnyttjat. Till ansökan fogades ritningar över befintliga anläggningar. Domstolen beviljade i utslag den 30 september 1932 ansökt tillstånd. I utslaget godkändes såväl dammen vid Strömsbruk som anläggningarna vid Stocka

kraftstation. Genom ett utslag den 28 oktober 1942 meddelades sedermera tillstånd till höjning av dammen vid Strömsbruk och dämning till förmån för Stocka kraftverk.

Dammar, kanaler och kraftstation har huvudsakligen samma utformning idag som de hade vid prövningen 1932 och kraftstationen har samma utbyggnadsvattenföring om $10 \text{ m}^3/\text{s}$ samt effekten 450 kW.

Det framgår att vissa reparationsåtgärder skett under senare tid, bland annat lagades väggarna på insidan av kanalmuren 2014, och dessförinnan (2002 respektive 2011) har intaget och kraftstationen renoverats.

Rättsläget avseende äldre kraftverk och dammar

Allmänt

Utgångspunkten enligt miljöbalken är att äldre tillstånd och motsvarande rättigheter ska fortsätta att gälla även enligt miljöbalken. Med anledning av otydligheter i övergångsbestämmelserna till miljöbalken har dock viss osäkerhet kommit att råda om sådana äldre rättigheter som enligt tidigare vattenlagstiftning skulle anses motsvara ett tillstånd, såsom urminnes hävd och privilegiebrev, kan ses som tillstånd enligt miljöbalken. I tre avgöranden från 2012 klargjorde Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) sin ståndpunkt i frågan och uttalade att sådana äldre rättigheter inte kan jämföras med ett tillstånd enligt miljöbalken och att ett sådant tillstånd (eller tillstånd enligt de äldre vattenlagarna) krävs för avledning av vatten för vattenkraftproduktion, d.v.s. en pågående vattenverksamhet. Däremot gäller inte detta befintliga vattenanläggningar, utan dessa kan lagligförklaras i samband med tillståndsprövningen. I fråga om äldre utslag och beslut är det därmed en central fråga att utreda vad som omfattats av en tidigare prövning och således den rätt som tillkommer en tillståndsinnehavare.

Tillståndsplikten

Tillståndsplikten för vattenverksamheter är knuten till vad som definieras som en vattenverksamhet enligt 11 kap 3 § miljöbalken och avser inte sådana verksamheter som inte påverkar vattenförhållandena, jfr 11 kap 12 §, eller är anmälningspliktiga enligt 11 kap 9a §. Som framgår av 11 kap 3 § är det inte driften av en kraftstation som utgör tillståndspliktig vattenverksamhet utan den bortledning av vatten som sker samt eventuell reglering av vattennivån (jfr åtgärder för att förändra vattnets djup eller läge).

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenverksamhet och har med stöd av 26 kap miljöbalken ansetts kunna förelägga verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd för en vattenverksamhet som bedöms sakna erforderligt tillstånd.

Lagligförklaring

Länsstyrelsens föreläggande i nu aktuellt fall inkluderar även krav på lagligförklaring av Stocka kraftverk. Lagligförklaring regleras inte i miljöbalken utan i 17 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken (MB) där det framgår att lagligförklaring får ske på ansökan av ägaren till en anläggning. Det är således en rättighet som tillkommer ägaren och det finns inte, som för tillståndspliktiga vattenverksamheter, en skyldighet för ägaren att ansöka om lagligförklaring, annat än om denne avser att ändra en icke lagligförklarad eller icke tillståndsprövad anläggning. Det antas därför att länsstyrelsens föreläggande såvitt avser lagligförklaring är kopplat till kravet på tillståndsprövning och frågan berörs inte vidare nedan.

Synpunkter på länsstyrelsens föreläggande

Länsstyrelsen grundar sitt krav på tillståndsprövning av Stocka kraftverk på vissa antaganden som sammanfattas i kursiv stil nedan och åtföljs av bolagets kommentar.

- *Länsstyrelsen anser att 1857 års tillstånd till sågverksdrift inte kan omfatta tillstånd till kraftverket och att vattenavledningen från Holmsjöarna efter*

denna prövning också ändrats i betydande omfattning då tidigare nyttjande av vatten vid Strömsbruk och den naturliga huvudfåran upphört i samband med att kraftstationen uppfördes omkring 1917

Kommentar: vattenvägarna fram till kraftstationen via Tvillsjötjärnarna anlades med stöd av ovan nämnda tillstånd från 1857 och får anses avse en rätt att utnyttja vattnet för drift av sågverket och därvid öppna upp en anslutning till havet via Stocka. Tillståndet är dock meddelat före äldre vattenlagen och det är riktigt att nuvarande kraftstation tillkommit efter detta.

- *Kraftstationen omnämns inte bland de anläggningar som sökanden sökte godkännande för och den finns inte omnämnd i 1932 års utslag. Länsstyrelsen anser därför att kraftstationen inte kan ha omfattats av domstolens prövning trots att det var väl känt att den fanns och att regleringen av Holmsjöarna var till nytta för driften.*

Kommentar: kraftstationen i Stocka anlades som framgått ovan 1916-17. Vid den tillståndsprövning som skedde 1932 enligt ÄVL prövades regleringen till förmån för driften av kraftstationen och det framgår att anläggningar för avledning av vatten till kraftstationen godkändes (kanal samt avstängningsdamm uppströms Tvillsjötjärnarna) samt att tillstånd gavs att medelst de två dammarna vid Holmsjöarna, d.v.s. dammen vid det ursprungliga utloppet vid Strömsbruk samt dammen som leder vatten via tjärnarna och anlagd kanal till kraftstationen, innehålla och avleda vatten samt att mellan angivna höjder fritt reglera Holmsjöarna till förmån för stationsdriften.

Jfr följande citat ur domen:

"...dels godkänna dammen över Harmångerån vid utflödet ur Södra Holmsjön, kanalen mellan Norra Holmsjön och havet samt i den kanalen befintliga avstängningsdammen i skick dessa anläggningar nu befinnas, dels ock giva bolaget och dess rättsägare tillstånd att medelst nämnda båda dammar på villkor som nedan sägs, innehålla vattnet i Södra och Norra Holmsjön till höjden + 7,60 m och genom avtappning av vattnet sänka vattenståndet i sjöarna till höjden + 7,0 m samt att,

med iakttagande av dessa båda regleringshöjder efter gottfinnande sköta vattenhushållningen i sjöarna."

Att bibehålla en kraftstationsbyggnad är ingen vattenverksamhet. Anläggande och drift av en kraftstation är inte heller definierat som vattenverksamhet, varken enligt 11 kap miljöbalken eller äldre vattenlagstiftning, utan det är byggande i vatten, reglering och bortledning av vatten som utgör den prövningspliktiga vattenverksamheten. Vad MÖD har uttryckt i sin praxis är att tillstånd ska föreligga för en pågående vattenverksamhet. Huruvida själva kraftstationen som sådan godkändes i domen 1932 saknar därför betydelse eftersom kraftstationens påverkan på vattenförhållandena, d.v.s. avledningen, prövades genom domen (jfr "avtappning"). Driften av kraftstationen förelåg i sin nuvarande omfattning och utformning redan 1932 och avtappningen av vatten till kraftverket har inte förändrats sedan dess.

- *Länsstyrelsens inställning (som den får förstås) är att omprövningsdomen inte kan tolkas som att tillstånd föreligger för drift av Stocka kraftverk.*

Kommentar: bolaget instämmer i att en omprövningsdom inte självständigt kan tolkas som att det föreligger ett giltigt underliggande tillstånd. I nu aktuellt mål kan dock omprövningsbegäran och domen tolkas som att samtliga parter i vart fall vid tidpunkten för omprövningen haft uppfattningen att det förelegat ett rättskraftigt tillstånd för kraftverket.

- *Länsstyrelsen anser att "själva kraftverksdriften" inte har varit föremål för någon prövning mot allmänna intressen inkluderat åtgärder för fiskens framkomst.*

Kommentar: Med hänsyn till att det föreligger en tillståndsprövad rätt för bolaget att fritt förfoga över vattnet i Holmsjöarna mellan vissa nivåer är det oklart vad som avses med "själva kraftverksdriften" eftersom avledningen är prövad. Fiskvägar har anlagts efter tillståndsprövning 1985 och omprövning till förmån för fisket skedde 2004. Om länsstyrelsen anser att ytterligare åtgärder till främjande av allmänna

intressen är befogade finns möjlighet att ansöka om detta genom omprövning av tillståndet från 1932 enligt bestämmelserna i 24 kap miljöbalken.

Rättskraft

Enligt rättskraftsbestämmelsen i 24 kap 1 § miljöbalken gäller rättskraften av ett tillstånd allt som har prövats i tillståndet, och det har således inte avgörande betydelse vilken nomenklatur som används i domslutet. Att utslaget i 1932 års dom inte uttryckligen hänvisar till ”avledning av vatten” eller ”drift” av kraftstationen är fullt brukligt, då tillståndsplikten enligt ÄVL var knuten till ”byggande i vatten” och konsekvenserna av detta. I kommentaren till 2 kap ÄVL (se L af Klintberg, Om byggande i vatten, 1955, sid 11) framgår att bestämmelserna om byggande i vatten omfattar varje åtgärd som inverkar på vattnets djup eller läge samt även bortledning av vatten ur vattenområde.

Som tidigare påpekats definieras inte heller ”avledning” såsom tillståndspliktig vattenverksamhet enligt miljöbalken och det är därför märkligt att länsstyrelsen trots detta lägger avgörande vikt vid att ordet saknas i vattendomstolens utslag. I det nu aktuella fallet är det uppenbart att domstolens prövning även omfattat själva avledningen till kraftstationen då anläggningar för denna avledning godkännts och kraftstationen varit i drift vid prövningstillfället. Länsstyrelsen kommenterar inte heller det faktum att det i utslaget uttryckligen framgår en rätt för bolaget att ”efter eget gottfinnande” sköta vattenhushållningen och reglera vattenståndet i Södra och Norra Holmsjön mellan höjderna 7 – 7.60 m ö h. Tydligare än så kan knappast rätten till fri reglering och därmed rätten att fritt förfoga över vattnet mellan dessa nivåer uttryckas.

Länsstyrelsen har anfört bl.a. följande. Vid 1857 års prövning för anläggande av sågverk i Stocka fanns ingen kraftstation utan den tillkom senare. Länsstyrelsen anser därför att det är uppenbart att detta tillstånd inte kan innefatta avledning av vatten för drift av dagens kraftverk.

Senare prövningar har behandlat ombyggnad av dammen i Strömsbruk, anläggande av fiskväg och omprövning av tidigare bestämmelser. Dessa prövningar/tillstånd kan därför heller inte omfatta tillstånd till vattenverksamhet i form av avledning av vatten till Stocka kraftverk.

Vid tiden för Mellanbygdens vattendomstols prövning 1932 av tillstånd till regleringen av Holmsjöarna m.m. fanns kraftstationen vid Stocka. Så som 1932 års dom är utformad kan länsstyrelsen dock inte se att detta tillstånd inkluderar avledning av vatten för drift av Stocka kraftverk. Länsstyrelsen har vid denna bedömning även beaktat vad som framförts i ansökan som föregick Mellanbygdens vattendomstols dom. Länsstyrelsen vidhåller sitt beslut.

DOMSKÄL

Den vattenrättsliga rådigheten till det framrinnande vattnet och den civilrättsliga rätten till dämning torde inte kunna ifrågasättas med hänsyn till tidigare tillstånd samt anläggningarnas ålder och att verksamheten inte tidigare har ifrågasatts. Mark- och miljödomstolen finner dock att den dokumentation Bolaget har redovisat inte utvisar att vattenverksamheten som bedrivs vid Stocka kraftverk har varit föremål för tidigare tillståndsprövning och omfattas av något gällande tillstånd. Det finns inga uppgifter om vilka fastställda föreskrifter och villkor som gäller för driften vid vattenkraftverket. Domstolen delar inte Bolagets uppfattning om vad som avses med byggande i vatten. Överklagandet avslås därför i den del det avser föreläggande att ansöka om tillstånd.

Vad gäller föreläggandet i den del det avser att ansökan även ska omfatta lagligförklaring, gör mark- och miljödomstolen följande bedömning. Av 17 § 1 st. Lag (1998:811) om införande av miljöbalken följer att om en anläggning har tillkommit utan tillstånd enligt vattenlagen (1983:291) eller motsvarande äldre lagstiftning eller om tillståndsfrågan beträffande en sådan anläggning är oklar, får den som äger anläggningen eller avser att utnyttja den för vattenverksamhet begära prövning av anläggningens laglighet hos mark- och miljödomstolen. Frågan om

lagligförklaring ska ansökas ankommer alltså på verksamhetsutövaren. Mark- och miljödomstolen finner inte att länsstyrelsen har haft fog att förelägga Bolaget på sätt som har skett. Föreläggandet ska därför upphävas i den delen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se **bilaga 2** (DV427)

Överklagande senast den 18 maj 2018. Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Lars-Göran Bennmarker

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Lars-Göran Bennmarker, ordförande, och tekniska rådet Lars-Gunnar Sjölund. Föredragande har varit beredningsjuristen Therese Fällgren.